

Pohteen vammaisneuvoston työvaliokunnan lausunto 11.11.2024:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltolain mukaisen avustajapalvelun myöntämisen perusteet (Luonnos toimitettu vammaisneuvoston työvaliokunnalle 6.11.2024)

Avustajapalvelun myöntämisen edellytykset

Työvaliokunta ehdottaa, että voimavaran käsite määritellään tarkemmin, koska se vaikuttaa palvelujen myöntämiseen. Mikäli avustajapalvelut pyritään ensisijaisesti järjestämään omaisten ja läheisten toimesta, heille annetaan melkoinen vastuu, eikä se ole lainmukaista. Sosiaalityöntekijä arvioi omaisten voimavarat ja päättää avustajapalvelusta, joten voimavaran käsite on tärkeä selkeyttää.

Työvaliokunta ehdottaa, että yhteisöllisessä asumisessa asuvien avustajatarpeet selkeytetään. Jos asiakkaalla on yhteisöllisen asumisen paikka, avustajapalvelun myöntämisen perusteet eivät täyty, tarkempi määrittely on tarpeen. Mikäli yhteisöllistä asumista tarjotaan vammaisille ostopalveluna, valvontavastuu tulisi selkeyttää, etenkin jos tämän perusteella avustajapalvelu evätään.

Työvaliokunta painottaa, että vaikeavammaisten subjektiivista oikeutta henkilökohtaiseen avustajaan ei saa heikentää, eikä korvata sosiaalihuoltolain mukaisella avustajapalvelulla. Etäpalvelut ovat yleistyneet, mutta on tärkeää, ettei oleteta digitaalisten palvelujen riittävän ratkaisuksi. Vammaispalveluilla tulee mahdollistaa asiakkaille samat mahdollisuudet kuin vammattomille henkilöille, esimerkkinä kulttuuri- ja kauppapalvelut.

Työvaliokunta pitää sosiaalihuoltolain mukaisen avustajapalvelun myönteisenä ja uutena palveluna, mutta se ei saa korvata vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista avustajapalvelua. Lisäksi on varmistettava, että avustajapalvelut ovat yhdenvertaisesti saatavilla koko Pohteen alueella.